

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2019-014	Zaaknummer:	5282
Onderwerp:	Wijziging van de verordening Wmo		
Korte inhoud:	De bestaande verordening Wmo heeft op onderdelen wijziging naar aanleiding van veranderingen in rijkswetgeving, landelijke afspraken, het beleidskader beschermd wonen Moed Moet en de ontwikkelagenda aanpak personen met verward gedrag.		

Datum B&W: 18 december 2018	Portefeuillehouder:	Wethouder Dijksterhuis
-----------------------------	---------------------	------------------------

Voorstel

1.	De verordening maatschappelijke ondersteuning 2019 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2018
2.	De opbrengstderving van structureel € 300.000 door invoering van het abonnementstarief door het kabinet, vanaf 2021 te dekken door verlaging van de stelpost sociaal domein en over 2019 en 2020 te dekken door aanwending van de reserve sociaal domein

Toelichting:

Inleiding

Naar aanleiding van wijzigingen in wetten en in landelijke afspraken, maar ook naar aanleiding van lokale en regionale ontwikkelingen, moet de bestaande verordening Wmo op onderdelen gewijzigd worden. Daarnaast is na een juridische toets een tekst aangepast en zijn er aanpassingen om ruimte te bieden aan reeds ingezette of op korte termijn te verwachten ontwikkelingen.

In Nederland wordt de maatschappelijke ondersteuning op de eerste plaats geregeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en haar rijks uitvoeringsregelingen en uitvoeringsbesluiten. Maar de uitvoering wordt tenminste zoveel beïnvloed door wetgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de wet op het minimum loon, de Zorgverzekeringswet, de Wet Langdurige Zorg en zelfs de Wet Studiefinanciering. Tenslotte heeft jurisprudentie invloed op de uitvoering van de Wmo.

De opdracht ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners aan gemeenten is "ondersteuning van zijn (de inwoner) zelfredzaamheid en participatie, voor zover hij in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie"¹

Lokaal wordt de uitvoering verder ingevuld door beleidsplannen (zoals: de Visie op de vernieuwing van het sociaal domein in de gemeente Nijkerk "Iedereen telt en doet mee"², het Beleidskader Opvang en Bescherming 2018-2019 'Moed Moet'³ en de ontwikkelagenda aanpak personen met verward gedrag⁴, door voorliggende verordening en door 'nadere regels' in de vorm van beleidsregels, regelingen en financiële besluiten. Tenslotte worden op basis van al deze bestuurlijke besluiten richtlijnen en instructies voor de uitvoering gemaakt.

Landelijke wetgeving en/of jurisprudentie bepalen wat door het rijk wordt besloten (bijvoorbeeld: voorschriften ten aanzien van een eigen bijdrage), wat door de gemeenteraad (bijvoorbeeld: de wijze

¹ Art. 1.2.1 onder a Wmo

² Raadsbesluit 2013-069

³ Raadsbesluit 2017-056

⁴ Raadsinformatiebrief inzake aanpak personen met verward gedrag d.d. 4-10-2018, nr. 181004

van berekenen van tarieven⁵ en wat de raad over mag laten aan het college (bijvoorbeeld: beslissen ten aanzien van contracteren, de uitleg van voorschriften).

Bij wijzigingen in een verordening maken we onderscheid tussen beleidsaanpassingen en technische aanpassingen. Beleidsaanpassingen zijn beleidsmatige bestuurlijke keuzes binnen de vrijheid die landelijke wet en regelgeving biedt. Technische aanpassingen zijn aanpassingen die doorgevoerd moeten worden omdat landelijke wet- en regelgeving en/of jurisprudentie dit noodzakelijk maken en/of omdat elders besluitvorming plaats vindt waarbij de verordening volgend is.

In de nu voorliggende verordening wordt geen beleid gewijzigd maar zijn alleen technische wijzigingen aan de orde, en wel de volgende:

- Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden⁶.
- De VNG heeft haar ten behoeve van gemeenten met het algemeen verbond van verzekeraars afgesloten convenant 'regresrecht Wmo' niet kunnen verlengen⁷.
- In het regeerakkoord is invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage in plaats van de huidige inkomensafhankelijke bijdrage afgesproken. Deze wijziging is 1 januari 2019 ingegaan⁸.

Het college heeft zowel direct bij het ministerie van VWS, als indirect via de FoodValley gemeenten en via de VNG bij het ministerie van VWS, als bezwaar tegen invoering van het abonnementstarief ingebracht dat dit enerzijds kan leiden tot een aanzuigende werking op de Wmo. Meer specifiek: dat daardoor een beroep op de Wmo zal worden gedaan door mensen die nu door de inkomensafhankelijke eigen bijdrage geen beroep op de Wmo doen. Anderzijds leidt invoering van het abonnementstarief tot opbrengstderving van structureel € 300.000. Bij het bepalen van de stelpost sociaal domein op basis van de maartcirculaire 2018 hebben wij gerekend met dit bedrag. Voor 2019 en 2020 hebben wij dit deel van de stelpost sociaal domein via de 2^e bestuursrapportage echter aangewend ter dekking van de tekorten op de jeugdzorg.

Daarnaast is de verordening aangepast om ruimte te bieden voor uitvoering van lokale beleidsplannen. Het gaat om uitvoering van het Beleidskader Opvang en Bescherming 2018-2019 'Moed Moet'⁹ en de ontwikkelagenda aanpak personen met verward gedrag¹⁰.

Tenslotte is op drie punten de verordening aangepast omdat de verordening niet correct geformuleerd was, dubbelzinnig was of leidde tot een onnodige administratieve last¹¹.

Beoogd effect

Een aan de ontwikkelingen aangepaste, geactualiseerde versie van de verordening Wmo. Het nalaten hiervan zou zichtbaar worden in de rechtmatigheidsonderzoeken.

⁵ Zoals in art. 19

⁶ Waarop in artikel 5 lid 1 toegevoegd is dat zo nodig toestemming aan de inwoner toestemming gevraagd moet worden voor het verwerken en uitwisselen van persoonsgegevens

⁷ Regres is het verhalen van schade veroorzaakt door een derde op die derde of diens verzekeraar. VNG had namens gemeenten met het Verbond van verzekeraars een convenant afgesloten waarbij de gemeenten zouden afzien van regres tegen een door verzekeraars te betalen afkoopsom aan elke gemeente, berekend op basis van het inwonertal. Het convenant was afgesloten voor 3 jaar, 2015 – 2018. Het Verbond van verzekeraars heeft inmiddels berekend dat een eventueel regres voor verzekeraars veel lager zal uitvallen als de hoogte van de afkoopsom. Reden voor hen om het convenant niet te willen verlengen. Door het wegvallen van het convenant werd toevoeging van de mogelijkheid tot regres in de verordening noodzakelijk om als gemeente, indien zich dat voordoet, het regresrecht uit te kunnen oefenen. Artikel 13 lid 2 is daarop toegevoegd

⁸ Het gaat hier om het zogenaamde 'abonnementstarief Wmo' als eigen bijdrage van maatwerkvoorzieningen. Er moet € 17,50 per periode van vier weken, ongeacht het aantal en de kostprijs van de maatwerkvoorzieningen. Artikel 15 van de verordening is gewijzigd om hier ruimte voor te geven.

⁹ Inclusief de daarin afgesproken 'Centrale Toegang'. De verordening is hiervoor op meerdere plekken aangevuld.

¹⁰ Kortdurend verblijf, wat al in de verordening stond, is daarom gesplitst in kortdurend verblijf in het kader van respijtzorg (waarvoor 'kortdurend verblijf' in de verordening stond) en kortdurend verblijf als 'time-out-voorziening'. Dit om daar in de uitvoering onderscheid in te kunnen maken.

¹¹ De gemeentelijke bekostiging voor woningaanpassingen, autoaanpassingen en dergelijke waren geformuleerd als 'persoonsgebonden budget', terwijl het een voorziening in natura is omdat de gemeente rechtstreeks de factuur betaald aan de leverancier of de inwoner een vast, forfaitair betaald (art. 13) Ondubbelzinnig is nu vastgelegd dat bij respijtzorg ten behoeve van mantelzorgers, en overigens ook bij eerdergenoemde time-out voorziening, geen eigen bijdrage betaalt hoeft te worden (art. 15 lid 2 en lid 3)

Argumenten

Het niet aanpassen van de verordening leidt tot strijdig handelen met de wet en/of tot onrechtmatig handelen in de uitvoering.

Daarnaast zijn aanpassingen nodig om uitvoering te kunnen geven aan vastgesteld beleid.

Financiën

Het wegvallen van de afkoopregeling regresrecht leidt tot een verlies aan inkomsten van de afkoopsom van ca € 25.000,- per jaar. Er mag niet van uit gegaan worden dat dit bedrag gecompenseerd wordt door het zelfstandig uitoefenen van het regresrecht door de gemeente.

Invoering van het abonnementstarief leidt naar alle waarschijnlijk tot een aanzuigende werking op Wmo-voorzieningen door inwoners met een hoger inkomen die er eerder door een hogere inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor kozen om zelf te kopen wat zij nodig hadden, maar die nu door het voor hen lagere abonnementstarief een beroep op de Wmo gaan doen. Dit is een risico. Het college monitort dit. Als dit risico zich voor doet wordt komt het college daar in de P&C-cyclus op terug.

Daarnaast leidt invoering van het abonnementstarief tot opbrengstderving van structureel € 300.000. Bij het bepalen van de stelpost sociaal domein op basis van de maartcirculaire 2018¹² hebben wij gerekend met dit bedrag. Vanaf 2021 kunnen wij dit dekken door verlaging van de stelpost sociaal domein. Echter voor 2019 en 2020 hebben wij dit deel van de stelpost sociaal domein via de 2^e bestuursrapportage gebruikt ter dekking van de tekorten op de jeugdzorg. Daarom stellen wij voor dit bedrag over 2019 en 2020 ten laste te brengen van de reserve sociaal domein. Mocht deze niet toereikend zijn dan zal dekking plaatsvinden voor het niet-toereikende deel uit de algemene reserve.

Communicatie

De inwoners met een voorziening Wmo die geraakt worden door de invoering van het abonnementstarief worden daarover per brief geïnformeerd.

Uitvoering

De inwoners die het betreft worden per brief geïnformeerd. Nadere regels in de vorm van beleidsregels, regelingen en financiële besluiten worden gemaakt of aangepast. Tenslotte worden op basis van al deze bestuurlijke besluiten richtlijnen en instructies voor de uitvoering gemaakt.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

¹² Voorjaarsnota 2018 (2018-032)

RAADSBSLUIT

Nummer: 2019-014 A

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 18 december 2018 en de Toelichting p de verordening;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, [*eerste, tweede,*] derde en zevende lid, [2.1.5, *eerste lid,*] 2.1.6, [2.1.7, 2.3.6, *vierde lid,*] en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 [*en artikelen 3.8, tweede lid, en 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015*];

overwegende dat

de gemeente Nijkerk een inclusieve samenleving wil zijn, waar iedereen naar behoefte volwaardig kan deelnemen en naar vermogen kan bijdragen aan de samenleving. Als dat mensen (tijdelijk) niet lukt, zorgen wij voor ondersteuning of bieden wij een vangnet. Inwoners hebben daarbij zelf een belangrijke rol en verantwoordelijkheid. Een eigen verantwoordelijkheid voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; waarbij verwacht mag worden dat inwoners elkaar naar vermogen bijstaan; dat inwoners die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving, onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

b e s l u i t :

vast te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2019

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- *Andere voorziening*: voorziening anders dan in het kader van de Wet
- *Bijdrage (in de kosten)*: bijdrage als bedoeld in art. 2.1.4, eerste lid van de Wet;
- *Keukentafelgesprek*: keukentafelgesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in art. 2.3.2, eerste lid van de Wet;
- *Instelling*: volgens de Wet toelating zorginstellingen, een ziekenhuis of kleinschalig wooninitiatief als bedoeld in de Regeling langdurige zorg of een organisatie die maatschappelijke opvang biedt, waaronder beschermd wonen, in een door het college goedgekeurde accommodatie;
- *Persoonlijk plan*: plan zoals bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid van de Wet;
- *Pgb* persoonsgebonden budget zoals bedoeld in art. 1.1.1 van de Wet;
- *Respijtzorg*: de tijdelijke overname van de zorg die door een mantelzorger gegeven wordt, met het doel om die mantelzorger even vrijaf te geven, zodat deze zijn of haar taak langer vol kan houden;
- *Time-out voorziening*: kortdurend verblijf met begeleiding voor personen die vanwege in de persoon gelegen problematiek kort uit hun thuissituatie gehaald moeten worden om daarna weer in de eigen woning verder te kunnen leven;
- *Beschermd wonen*: het wonen in een accommodatie van instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het

voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich te handhaven in de samenleving.

- **HH1:** Hulp bij het huishouden 1 omvat het ondersteunen van cliënten bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden waarbij de cliënt zelf in staat is tot regie en planning van de werkzaamheden;
- **HH2:** Hulp bij het huishouden 2 omvat het ondersteunen van cliënten bij het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden waarbij de cliënt niet tot zelfregie en planning van de werkzaamheden in staat is, als gevolg van psychosociale beperkingen, een verstandelijke beperking of een combinatie van problemen;
- **Wet:** Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 2. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt schriftelijk of mondeling bij het college worden gemeld.
2. Het college zendt de melder binnen 10 werkdagen een ontvangstbevestiging met daarbij zo mogelijk de afspraak voor een keukentafelgesprek.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.2 van de Wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.
4. Bij een melding 'Beschermd Wonen' wordt de ontvangst van de gemelde hulpvraag bevestigd binnen vijf werkdagen.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat cliëntondersteuning beschikbaar is, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger zowel mondeling als schriftelijk, voor het onderzoek zoals bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de Wet, op de mogelijkheid zich te laten ondersteunen en gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 4. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie.
2. Voor of tijdens het keukentafelgesprek verschaft de cliënt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college hiervoor nodig zijn en waarover de cliënt op dat moment redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De cliënt verstrekt in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om zelf een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de Wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 5. Keukentafelgesprek

1. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het keukentafelgesprek, zijn rechten en plichten en de vervolprocedure en vraagt de cliënt indien nodig om toestemming voor het verwerken of het uitwisselen van zijn persoonsgegevens.
2. Het college onderzoekt, naast het in artikel 2.3.2 van de Wet gestelde, tussen deskundigen en degene door of namens wie de melding is gedaan, dan wel diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk en voor zover mogelijk:
 - a. Het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - b. De mogelijkheden om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
 - c. De mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van deze keuze.
3. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 4, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek zoals bedoeld in het eerste lid.
4. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het keukentafelgesprek, diens rechten en plichten en de vervolprocedure.

5. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college, onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de Wet, in overleg met de cliënt afzien van een keukentafelgesprek.

Artikel 6. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het keukentafelgesprek of de keukentafelgesprekken.
2. Het verslag als bedoeld in lid 1 wordt binnen tien werkdagen na het laatste keukentafelgesprek verstrekt.
3. Als de cliënt niet akkoord is met de inhoud van het verslag, heeft hij tien werkdagen na ontvangst van het verslag de gelegenheid aan te geven wat daarvan de reden is. Hij wordt zo nodig gewezen op zijn recht een aanvraag in te dienen zonder verslag.

Artikel 7. Aanvraag

1. Een cliënt, dan wel zijn gemachtigde, dan wel zijn vertegenwoordiger kan een schriftelijke aanvraag om een maatwerkvoorziening indienen bij het college.
2. Een aanvraag als bedoeld in lid 1, kan ook worden ingediend door het verslag als bedoeld in artikel 6 binnen tien werkdagen na ontvangst van het verslag voor akkoord getekend te retourneren.

Artikel 8. Advisering

1. Het college laat zich adviseren door een door haar daartoe aangewezen of gecontracteerde adviesinstantie als zij dit van belang acht voor de beoordeling van de aanvraag om een maatwerkvoorziening.
2. Mocht de aanvrager bezwaar hebben tegen het delen van diens gegevens met de adviesinstantie zoals bedoeld in lid 1 dan is het college niet in staat de aanvraag te beoordelen en zal deze buiten behandeling worden gelaten dan wel worden afgewezen.

Artikel 9. Criteria voor maatwerkvoorziening

1. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening:
 - a. ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt, voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of andere voorzieningen kan verminderen of wegnemen.
 - b. als dit nodig is in het kader van respijtzorg.
2. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 5 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
3. Als de cliënt zijn hoofdverblijf heeft in een instelling voor langdurige zorg of in een voorziening voor beschermd wonen, kan een voorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woning in de gemeente Nijkerk.
4. Als een maatwerkvoorziening zijnde een hulpmiddel noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening dan wordt deze slechts verstrekt:
 - a. Als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven.
 - b. Als de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen; of
 - c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt.
5. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate voorziening.
6. Het college stelt nadere regels ten aanzien van aard en wijze van verstrekken van maatwerkvoorzieningen.
7. Het College kan de cliënt in aanmerking brengen voor Beschermd Wonen indien de cliënt:
 - a.
 - i. is aangewezen op een beschermende woonomgeving, gelet op complexe problematiek; en
 - ii. 24-uurs (maatschappelijke) opvang of de ambulante maatwerkvoorziening(en) begeleiding, dagactiviteit al dan niet gecombineerd met respijtverblijf in een instelling niet als passende bijdrage kunnen worden aangemerkt; en

- iii. deze (mede) gericht zijn op het in staat stellen van de cliënt om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
- b. Een beschermende woonomgeving gaat gepaard met noodzakelijk verblijf in een accommodatie van een instelling waar toezicht en aangewezen ondersteuning wordt geboden.
- c. Het College stelt nadere regels ten aanzien van de toegang Beschermd Wonen
- d. Het College stelt nadere regels in het geval de cliënt een PGB wenst te besteden bij een niet door het College gecontracteerde aanbieder voor Beschermd Wonen. Deze regels hebben in ieder geval betrekking op de eisen die gelden voor de accommodatie waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben voor wat betreft:
 - i. het aantal bewoners;
 - ii. de inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP); en
 - iii. de eisen die gelden voor de accommodatie.
- 8. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid of participatie.
- 9. Het college is bevoegd kosten van ondersteuning veroorzaakt door schuld of nalatigheid van derden te verhalen op deze derden (regresrecht).

Artikel 10. Inhoud beschikking

1. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. hoe de voorziening wordt verstrekt;
 - c. Indien van toepassing: wat de ingangsdatum is en de duur van de verstrekking;
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. aan welk resultaat het pgb kan worden besteed;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en;
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
3. Als er sprake is van een te betalen bijdrage, wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 11. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht.
2. Het college stelt nadere regels op over de manier waarop zorg wordt gedragen voor de jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 12. Regels voor pgb

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de Wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de Wet weigert het college een pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was.
3. De hoogte van het pgb:
 - a. Wordt vastgesteld aan de hand van een door de cliënt opgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
 - b. Wordt berekend op basis van een prijs of tarief waarmee redelijkerwijs is verzekerd dat het pgb toereikend is om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering en,
 - c. Bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate in de gemeente beschikbare maatwerkvoorziening in natura.

4. De hoogte van een pgb wordt vastgesteld voor:
- a. Een zaak: op basis van de kostprijs van de zaak die de cliënt zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt en rekening houdende met een reële termijn voor de technische afschrijving en de onderhouds- en verzekeringskosten;
 - b. Huishoudelijke hulp:
 - HH1 en HH2: door een professionele hulpverlener, in dienst bij een zorgaanbieder of zelfstandig gevestigd, op basis van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur;
 - HH1 en HH2: door een persoon die behoort tot het sociale netwerk op basis van 50% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur;
 - HH1 en HH2: door een persoon die behoort tot de bloed- en aanverwanten in de eerste en tweede graad op basis van 45% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur;
 - Overgangsbepaling: indien er sprake zou zijn van een verlaging van de tarieven wordt deze verlaging niet eerder dan drie maanden na de tariefsverlaging doorgevoerd,
 - c. Individuele begeleiding:
 - uitgevoerd door een daartoe opgeleid persoon, in dienst bij een zorgaanbieder of zelfstandig gevestigd, op basis van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur;
 - uitgevoerd door een persoon die behoort tot het sociale netwerk op basis van 50% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur;
 - uitgevoerd door een persoon die behoort tot de bloed- en aanverwanten op basis van 30% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per uur,
 - d. Dagbesteding:
 - uitgevoerd met ondersteuning van een beroepskracht, in dienst bij een zorgaanbieder of zelfstandig gevestigd, op basis van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per dagdeel;
 - uitgevoerd door een persoon die behoort tot het sociale netwerk op basis van 50% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per dagdeel;
 - uitgevoerd door een persoon die behoort tot de bloed- en aanverwanten op basis van 30% van het toepasselijke tarief bij zorg in natura, geleverd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder, per dagdeel,
 - e. Kortdurend verblijf inclusief begeleiding, zowel als time-outvoorziening als in het kader van respijtzorg:
 - uitgevoerd met ondersteuning van een beroepskracht, in dienst bij een zorgaanbieder of zelfstandig gevestigd, en uitgevoerd binnen een speciaal op kort verblijf ingerichte instelling: op basis van het toepasselijke tarief voor dergelijke begeleiding uitgevoerd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder;
 - Uitgevoerd door een persoon die behoort tot het sociale netwerk: op basis van maximaal 50% van het toepasselijke tarief voor dergelijke begeleiding uitgevoerd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder;
 - Uitgevoerd door een persoon die behoort tot de bloed- en aanverwanten: op basis van maximaal 30% van het toepasselijke tarief voor dergelijke begeleiding uitgevoerd door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder;
 - f. Vervoer van en naar de dagbesteding: bedraagt maximaal 75% van de kostprijs van de voorziening in natura.
 - g. Beschermd wonen:
 - i. De hoogte van het PGB voor beschermd wonen vloeit voort uit het voor de cliënt van toepassing zijnde arrangement en is gebaseerd op het bij het arrangement behorende tarief in natura.

- ii. De hoogte van het PGB voor beschermd wonen wordt vastgesteld op basis van de indicatie in uren arrangement en bedraagt voor professionals in dienst van een instelling 90% van het natura-tarief.
 - iii. Als cliënt nog niet woont in een instelling maar al wel een toekenningsbesluit heeft ontvangen én als cliënt niet kiest voor beschermd wonen in natura dan wordt de hoogte van het PGB voor beschermd wonen vastgesteld op 75% van het natura tarief.
 - iv. Indien de cliënt met een indicatie voor beschermd wonen zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in een accommodatie die voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 9, lid 7 kan het college een toeslag verstrekken.
 - v. Het college stelt de tarieven en de hoogte van de toeslag vast in een Financieel besluit Beschermd Wonen.
 - vi. De verschillende vaststellingen leiden tot maximaal mogelijke pgb-tarieven. Het werkelijk toe te kennen pgb wordt afgestemd op de te maken kosten, die volgen uit het persoonlijk plan.
 - h. Toeslag beschermd wonen:
Door alle gemeenten in de regio van de centrumgemeente op basis van een door de centrumgemeente vastgesteld bedrag per etmaal;
5. Tussenpersonen of belangenbehartigers worden niet uit het pgb betaald.

Artikel 13. Maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming

1. Het college kan een maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming verstrekken voor:
 - a. Een autoaanpassing;
 - b. Een vervoersvoorziening, indien het gebruik van collectief vraagafhankelijk vervoer op grond van artikel 14 geen oplossing biedt. Voor het binnen het collectief vraagafhankelijk vervoer gehanteerde maximum van 2500 kilometer per jaar: de door het rijk vastgestelde belastingvrije kilometervergoeding;
 - c. Een sportvoorziening;
 - d. Verhuiskosten op basis van de Nibud prijzengids;
 - e. Saneringskosten op basis van de Nibud prijzengids.
2. Het college stelt nadere regels op over de manier waarop de financiële tegemoetkoming wordt uitgevoerd.

Artikel 14. Bijdrage in de kosten van het collectief vraagafhankelijk vervoer

1. Een cliënt die een indicatie heeft van het college voor het gebruik van collectief vraagafhankelijk vervoer is een bijdrage in de kosten verschuldigd.
2. Deze bijdrage bedraagt niet meer dan het OV-tarief. Ook voor wat betreft de paskosten.
3. De cliënt betaalt de bijdrage rechtstreeks aan de uitvoerder van het collectief vraagafhankelijk vervoer.

Artikel 15. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen en van maatwerkvoorzieningen

1. Er is geen eigen bijdrage verschuldigd bij gebruik van algemene voorzieningen;
2. Kinderen tot 18 jaar betalen geen eigen bijdrage voor woonvoorzieningen;
3. Een cliënt is per vier weken een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een of meer maatwerkvoorzieningen in natura dan wel pgb volgens de rijksnorm, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt;
4. Indien sprake is van inzet van een maatwerkvoorziening als respijtzorg wordt geen eigen bijdrage gevraagd;
5. Bij inzet van een time-outvoorziening wordt geen eigen bijdrage gevraagd.

Artikel 16. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening in natura of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.8 van de Wet doet een cliënt aan het college op verzoek dan wel onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing zoals bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de Wet.

3. Onverminderd artikel 2.3.10 van de Wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6. van de Wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. De cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. De cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening in natura of pgb is aangewezen;
 - c. De maatwerkvoorziening in natura of pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. De cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening in natura of pgb verbonden voorwaarden, of
 - e. De cliënt de maatwerkvoorziening in natura of pgb niet of voor een ander doel gebruikt.
4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de maatwerkvoorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden, tenzij hierover met het college andere afspraken zijn gemaakt.
5. Als het college een beslissing op grond van het derde lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldwaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening in natura of pgb.
6. Als het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.
7. De eigenaar-bewoner, die krachtens deze verordening een maatwerkvoorziening in natura of pgb voor een woonvoorziening heeft ontvangen, bestaande uit een aan/verbouw, is gehouden om bij verkoop van deze woning binnen een periode van tien jaar na oplevering van de aan/verbouw, de resterende waarde aan de gemeente terug te betalen. De restitutie bedraagt, te rekenen vanaf de datum van de oplevering, gedurende het eerste jaar 100%, gedurende het tweede jaar 90%, gedurende het derde jaar 80%, gedurende het vierde jaar 70%, gedurende het vijfde jaar 60%, gedurende het zesde jaar 50%, gedurende het zevende jaar 40%, gedurende het achtste jaar 30%, gedurende het negende jaar 20% en gedurende het tiende jaar 10% van de waarde van de voorziening. Na het tiende jaar hoeft geen resterende waarde meer betaald te worden.

Artikel 16A. Opschorting betaling pgb

1. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een gehele of gedeeltelijke opschorting van betalingen uit het pgb voor ten hoogste dertien weken als er ten aanzien van een cliënt een ernstig vermoeden is gerezen dat er sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2.3.10, eerste lid, onder a, d of e van de Wet.
2. Het college stelt de cliënt of diens vertegenwoordiger schriftelijk op de hoogte van het verzoek op grond van het eerste lid.

Artikel 17. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's

Het college onderzoekt periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en het recht- en doelmatigheid daarvan.

Artikel 18. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders van maatschappelijke ondersteuning zorgen voor een goede kwaliteit van dienstverlening en voorzieningen door:
 - a. Het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - b. Het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning;
 - c. Erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
 - d. Voor zover van toepassing, erop toe te zien dat de kwaliteit van de voorzieningen en de deskundigheid van beroepskrachten, ten minste voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de in de toepasselijke sector erkende keurmerken.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door: periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

3. Aanbieders die rechtspersoon zijn, voldoen in ieder geval aan de volgende eisen met betrekking tot de bestuursstructuur en de bedrijfsvoering:
 - a. Zij leggen schriftelijk vast hoe de zorgverlening is georganiseerd en welke bevoegdheden de verschillende onderdelen of medewerkers hebben;
 - b. Zij stellen jaarlijks een beleidsplan op en maken dit openbaar;
 - c. Zij maken eventuele relaties met andere organisatorische eenheden en de aard van deze relaties openbaar;
 - d. Zij hebben een zakelijke bestuursstructuur, waarbij de leden onafhankelijk en kritisch ten opzichte van elkaar kunnen staan, en
 - e. Zij voeren een overzichtelijke en verantwoorde financiële administratie, waarbij inkomsten, uitgaven en verplichtingen te herleiden zijn naar bron en bestemming.

Artikel 19. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de Wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
 - a. Een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan overeenkomst met derde, of
 - b. Een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
 - i. Een inschrijving en het aangaan overeenkomst met de derde, en
 - ii. De vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
 - a. Overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, sub c van de Wet, en
 - b. Rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de Wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijscomponenten:
 - a. De kosten van de beroepskracht;
 - b. Redelijke overheadkosten;
 - c. Kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
 - d. Reis- en opleidingskosten;
 - e. Indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst, en
 - f. Overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor een aanbieder, waaronder rapportage- en administratieve verplichtingen.

Artikel 20. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudende ambtenaar.
3. De toezichthoudende ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de Wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 21. Klachtenprocedure

1. Het college stelt een procedure vast voor afhandeling van klachten van cliënten die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van gedragingen van de aanbieder jegens een cliënt.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek.

Artikel 22. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn.

2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek.

Artikel 23. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden en zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
3. Het college stelt daartoe een sociaal domeinraad in, waarvan zij de werking vast legt in een reglement sociaal domeinraad.

Artikel 24. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018 wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening, verstrekt op grond van de ingetrokken verordening, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen.
3. Op aanvragen die zijn ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening wordt beslist met inachtneming van de ingetrokken verordening, tenzij de nieuwe verordening gunstiger is voor de cliënt.
4. Het derde lid is overeenkomstig van toepassing op bezwaarschriften tegen beschikkingen waarvoor de aanvraag is ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 25. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning 2019 gemeente Nijkerk.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d.31 januari 2019,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA

Toelichting Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2019

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

In artikel 1.1.1 van de wet staan een aantal definities die ook bindend zijn voor deze verordening. Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen, en 'beschikking' (artikel 1:2). De meest verduidelijkende daarvan worden weergegeven.

Enkele definities worden hieronder toegelicht.

- Bijdrage (in de kosten): Op grond van artikel 2.1.4 lid 4 van de wet worden bij Algemene Maatregel van Bestuur (Uitvoeringsbesluit Wmo) nadere regels gesteld. Daarin is bepaald wat de ruimte is die de gemeente heeft voor het bepalen van de omvang van de eigen bijdrage.
- Persoonlijk plan: In het persoonlijk plan kan de cliënt – al dan niet tezamen met zijn persoonlijke netwerk - de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 onderdelen a tot en met e van de wet, en de maatschappelijke ondersteuning die door hem wordt gewenst, beschrijven. De omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 onderdelen a tot en met e Wmo, worden onderzocht door het college. Doordat de cliënt hieromtrent voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Door de cliënt een persoonlijk plan te laten opstellen, wordt de eigen regie en de betrokkenheid van het sociale netwerk van cliënten in de Wmo versterkt.
- Pgb: Persoonsgebonden budget, bedrag waaruit betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken.
- Respijtzorg: Tijdelijke overname van de zorg van een mantelzorger, zodat hij een adempauze heeft. Het kan bijvoorbeeld gaan om kortdurend verblijf, dagbesteding of huishoudelijke hulp.

Artikel 2. Melding hulpvraag

De cliënt doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de hulpvraag. De melding is, zo blijkt uit de Memorie van toelichting, niet gebonden aan een vorm of locatie. De melding kan mondeling (bijvoorbeeld telefonisch) of schriftelijk (bijvoorbeeld per e-mail) worden gedaan en zowel op het gemeentehuis als bijvoorbeeld op locatie bij het gebiedsteam.

In het eerste lid van artikel 2 is nog eens benadrukt dat de melding het middel is van een cliënt om zijn hulpvraag bij het college neer te leggen en dat deze vormvrij is. De melding kan door of namens de cliënt worden gedaan, dit betekent dat ook iemand uit de omgeving van de cliënt als vertegenwoordiger kan optreden.

In het tweede en het vierde lid is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, ofschoon dit ook staat in artikel 2.3.2 lid 1 van de wet. Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan, is registratie en ontvangstbevestiging van de melding in het kader van deze termijn van belang.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

Dit is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en het tweede lid, van de wet. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. Dat wil niet zeggen dat het altijd betaalde cliëntondersteuning moet zijn. In de Memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waarbij burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 4. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter voorbereiding van het gesprek op basis van de melding, waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn. Dit vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook het in samenspraak met de belanghebbende afspreken van een datum, tijd en plaats voor het keukentafelgesprek. Tijdens het gesprek kunnen op basis van dit vooronderzoek ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de cliënt worden verzocht om nog een aantal stukken over te leggen.

De verplichting tot het overleggen van stukken voorafgaand of tijdens het gesprek, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen in het verlengde van de artikelen 2.3.2, zevende lid, en 2.3.4 van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven.

Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het vooronderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vierde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen. Het persoonlijk plan is in de wet opgenomen door middel van een amendement (TK 2013-2014, 33841 nr. 70). Doordat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt te liggen. Daar waar de cliënt een aanvraag voor een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb indient, is de cliënt verplicht een persoonlijk plan ter beoordeling in te dienen. Overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet is verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Artikel 5. Keukentafelgesprek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen. In het eerste lid is naar aanleiding van de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de verplichting toegevoegd dat de cliënt indien nodig toestemming gevraagd moet worden om diens gegevens te verwerken of uit te wisselen.

De onderdelen van het tweede lid zijn in overwegende mate overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding “het gesprek” gebruikt maar “een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger”. De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid van artikel 5 bepaalt daarom dat in het kader van het onderzoek (als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet) een gesprek plaatsvindt tussen de betrokkenen (degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger) en deskundigen (namens het college). Een precieze vorm van het onderzoek en gesprek wordt hiermee niet voorgeschreven. Tijdens het gesprek komen de onderwerpen genoemd in de onderdelen a tot j

ter sprake, voor zover het (nog) nodig is dit in persoon te bespreken. Waar het betreft de onderwerpen genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet dient echter zonder meer – in enige mate – onderzoek plaats te vinden. In bepaalde gevallen is hiervoor een gesprek in persoon echter niet (meer) nodig. Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

In onderdeel b is als onderwerp van gesprek ‘het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning’ opgenomen. Dit is belangrijk, omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 183) “de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal”.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek.

Overeenkomstig het vierde lid wordt de cliënt geïnformeerd over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten – onder andere t.a.v. de verwerking van zijn (bijzondere) persoonsgegevens – en de vervolprocedure.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vijfde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige ‘vervolgvraag’ heeft. Zoals aangegeven, waar het de onderwerpen betreft die worden genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet, ontslaat dit het college niet van diens onderzoeksverplichting in algemene zin. In sommige gevallen kan dit echter op basis van al beschikbare informatie en hoeft het niet tijdens het gesprek nogmaals inhoudelijk besproken te worden.

Artikel 6. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid van de wet opgenomen.

Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo.

In de Memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie, waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag. Soms kan een verslag al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit toch nog moeten worden uitgewerkt en gaat daar een paar dagen overheen.

Artikel 7. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste en tweede lid, onder a van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). Op grond van

artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijke voorschriften anders is bepaald.

In het eerste lid is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld. Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het tweede lid de mogelijkheid opgenomen om een door de cliënt ondertekend verslag als aanvraag aan te merken. Indien hier geen gebruik wordt gemaakt is een aanvraagformulier beschikbaar.

In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is evenwel bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen ondersteuningsplan (arrangement), waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien zijn vastgelegd.

Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

In het derde lid is verwoord dat de toegang tot Beschermd Wonen via de centrumgemeente Amersfoort verloopt.

Artikel 8. Advisering

Het college kan extern advies inwinnen, als dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is. Indien het inwinnen van extern advies de enige mogelijkheid is om een zorgvuldig onderzoek naar de aanvraag te doen, is het zelfs verplicht.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. In het tweede lid is dan ook opgenomen dat als cliënt geen toestemming wil geven de aanvraag buiten behandeling wordt gesteld of wordt afgewezen.

Artikel 9. Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in de Wmo 2015 centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

Gemeentelijke vrijheid is nodig, omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt.

De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt. Zo is aangegeven dat de noodzaak voor ondersteuning redelijkerwijs niet vermijdbaar en voorzienbaar was. Dit heeft zijn grondslag in artikel 2.1.3, eerste en tweede lid, aanhef en onder a van de wet.

In de Memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluis is:

“Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had

kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.”

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip ‘voorzienbaarheid’ in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening.

In het tweede lid wordt aangegeven wanneer vervanging van een voorziening nodig is en welke voorwaarden hierbij gelden.

In het derde lid zijn ten aanzien van woonvoorzieningen voorwaarden gesteld, als het gaat om het bezoekbaar maken van een woning voor cliënten die in een Wlz instelling verblijven, evenals een afwijzingsgrond voor aanpassingen in gemeenschappelijke ruimten die een specifieke woonbestemming hebben. Het is gebruikelijk om in wooncomplexen die speciaal bestemd zijn voor ouderen of voor mensen met een beperking voorzieningen te treffen die bijdragen aan de zelfredzaamheid en/of participatie van de bewoners.

Vanaf circa 1990 zijn het zogeheten aanpasbaar bouwen en het seniorenbeleid min of meer standaard geworden. Het wordt redelijkerwijs als normaal beschouwd dat in gebouwen vanaf circa 1990 rekening is, respectievelijk wordt gehouden met de behoeften van personen met beperkingen en ouderen.

In lid vijf is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening.

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend, als de meest goedkope voorziening te zijn.

Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen.

Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, mag het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten.

In het zesde lid wordt aangegeven dat het college nadere regels stelt ten aanzien van aard en wijze van verstrekken van maatwerkvoorzieningen.

In lid 7 is geregeld dat de aanvragen voor beschermd wonen afgehandeld door de Centrale toegang in de gemeente Amersfoort. Hierover is regionaal afstemming geweest. In lid 7 wordt tevens aangegeven dat er nadere regels gesteld worden ten aanzien van beschermd wonen.

Artikel 10. Inhoud beschikking

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in ‘natura’ krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van de maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget. In de beschikking wordt aangegeven in welke vorm de voorziening wordt verstrekt.

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld ‘mobiliteit’ en niet ‘een scooter’. Zie ook de toelichting op artikel 5, eerste lid, onder b.

Tweede, onder b, en derde lid, onder d: onder ‘duur’ valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 12 en artikel 2.14, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening in natura of in een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 11. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een

jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente. De verordening moet in ieder geval voorzien in een procedure die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten/mantelzorgverkrijgenden die in de gemeente Nijkerk wonen. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Kort en goed komt het erop neer dat – met inachtneming van het bovenstaande – mantelzorgers van cliënten in de gemeente via een melding bij het college in aanmerking kunnen worden gebracht voor de jaarlijkse blijk van waardering (eerste lid). Onder andere ten aanzien van de meldingsprocedure kunnen het college nadere regels stellen (derde lid).

Artikel 12. Regels voor pgb

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b).

Met behoud van de motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op amendement Voortman c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103).

Het tweede lid geeft aan dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

Het derde en vierde lid berusten op artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn.

In de Memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoop met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen. Een pgb is gemiddeld genomen goedkoper dan zorg en ondersteuning in natura, omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b), door middel van een door hem ingediend persoonlijk plan. Met behoud van de motivatie-eis, wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op het amendement Voortman c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33

841, nr. 103). Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken, na toetsing van het persoonlijk plan. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken.

Het vierde lid geeft regels voor de wijze van berekening van de hoogte van de bedragen voor pgb's voor afzonderlijke maatwerkvoorzieningen. De zaak (onderdeel a) "die de aanvrager zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt" kan in bepaalde gevallen ook een tweedehands voorziening betreffen. Als dat zo is, worden de kostprijs en afschrijvingstermijn daarop gebaseerd.

Bij de onderdelen b tot en met e maakt de gemeente onderscheid tussen welke persoon de ondersteuning levert. Voor een professional, al of niet in dienst van een zorgaanbieder, wordt een hoger tarief gehanteerd dan voor een persoon die behoort tot het sociale netwerk. Als het gaat om bloed- en aanverwanten in de eerste en tweede graad is het tarief nóg lager. Waarbij waar het zich kan voordoen wel het wettelijk minimumloon in acht wordt genomen. Voor lichte of basale vormen van ondersteuning wordt een lager tarief gehanteerd dan voor specialistische vormen van ondersteuning. Daarbij is getracht een duidelijke relatie te leggen met het tarief voor vergelijkbare ondersteuning als deze door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder zou zijn geleverd. Het pgb tarief wordt per uur of per dagdeel gehanteerd, vergelijkbaar met de verstrekking van een aantal maatwerkvoorzieningen in natura.

Daarnaast is van belang dat in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34,) de regering heeft aangegeven dat onder het sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. We hebben het dan over mantelzorgers niet zijnde bloed- of aanverwant in de eerste of tweede graad. Om het onderscheid te maken noemen we dit wel 'vrijwillige mantelzorgers'. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld).

Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Ingeval ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd is voor gemeenten van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt (artikel 2.3.6, derde lid, van de wet).

Lid 4, g en h, gaat over beschermd wonen, wat in mandaat door de centrumgemeente wordt uitgevoerd.

Tenslotte wordt in lid 4, i, aangegeven dat tussenpersonen en/of belangenbehartigers niet uit het pgb betaald mogen worden.

Artikel 13. Maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming

Uit jurisprudentie is duidelijk geworden dat een financiële tegemoetkoming gezien kan worden als maatwerkvoorziening (CRvB 12-02-2018, 2018:395 en 2018:396). De Centrale Raad van Beroep geeft aan dat de definitie van maatwerkvoorziening (art. 1.1.1. Wmo 2015) ruim genoeg is om ook een financiële tegemoetkoming te kunnen omvatten. Wel geeft de Centrale Raad van Beroep aan dat de wet wel als voorwaarde stelt dat de financiële tegemoetkoming een passende bijdrage moet leveren aan de zelfredzaamheid en/of participatie van de cliënt.

In het vervolg van deze uitspraak is de financiële tegemoetkoming in de verordening opgenomen. Het gaat om een financiële tegemoetkoming voor autoaanpassingen, vervoer als gebruik van collectief vraagafhankelijk vervoer wél noodzakelijk is maar door in de persoon gelegen omstandigheden niet mogelijk is, sportvoorzieningen, verhuiskosten en saneringskosten.

Het gaat hier niet om een pgb maar óf om een forfaitaire onkostenvergoeding óf om een levering in natura waarbij bijvoorbeeld een aannemer rechtstreeks de factuur naar de gemeente stuurt.

Artikel 14. Bijdrage in de kosten van het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV; nu: Valleihopper)

Het collectief vraagafhankelijk vervoer wordt als maatwerkvoorziening toegekend, maar heeft een eigen betaalsysteem. Daarom is er een apart artikel over de eigen bijdrage opgenomen.

De eigen bijdrage bedraagt niet meer dan het openbaar vervoer tarief en de cliënt betaalt deze aan de Valleihopper. De cliënt betaalt ook paskosten. Deze kosten zijn vergelijkbaar met de kosten voor een OV-pas.

Artikel 15. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen.

In lid 1 wordt aangegeven dat géén eigen bijdrage is verschuldigd bij gebruik van algemene voorzieningen. Voorbeelden van een algemene voorzieningen zijn jeugd- en jongerenwerk en de dienstverlening van stichting Sigma. Invoering van het abonnementstarief (zie hieronder) bij het doen van een beroep op een Wmo voorziening omvat vanaf 1 januari 2020 ook algemene voorzieningen. De raad heeft de bevoegdheid om te beslissen dat er geen eigen bijdrage geheven wordt. Met toevoeging van dit lid wordt vooruitgelopen op de situatie per 1 januari 2020.

In lid 2 verwezen naar de rijksnorm. In de volksmond inmiddels al bekend onder de naam 'abonnementstarief'. Opname in artikel 15 betekent dat de bijdrage beperkt wordt tot maatwerkvoorzieningen. In lid 3 en 4 worden de uitzonderingen benoemd. Mantelzorgers hoeven geen eigen bijdrage te betalen en personen die kort een time-out-voorziening nodig hebben om daarna weer in de eigen woning verder te leven hoeven ook geen eigen bijdrage te betalen.

Artikel 16. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het eerste en tweede lid bevatten een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen (zonder overleg met het college), heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het tweede lid, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

Het tweede, derde en vijfde lid bevatten een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het derde lid, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

In de artikelen 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de Memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.'

In het zesde lid is een bepaling opgenomen die het college de bevoegdheid geeft tot terugvordering van in eigendom of in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Ten aanzien van woonvoorzieningen, bestaande uit aan/verbouw zijn in het zevende lid regels opgenomen om de restwaarde terug te betalen.

Artikel 16A. Opschorting betaling pgb

Met dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.1.3, vierde lid van de wet, in combinatie met artikel 2, vierde lid, aanhef en onder e, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 en wordt beoogd misbruik en oneigenlijk gebruik van pgb's te bestrijden.

In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering (op grond van artikel 2, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015) of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit) op grond van artikel 2.3.10 van de wet). Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningsbeschikking.

Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek alleen doen als een ernstig vermoeden is gerezen dat:

1. De cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,
2. De cliënt niet voldoet aan de aan het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden, of
3. De cliënt het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de cliënt niet langer voldoende in staat is, op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is gewaarborgd dat diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt. Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en – met inachtneming van de daarvoor geldende regels – de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming te aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting. Er kan voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wet langdurige zorg. Het college stelt de pgb-houder schriftelijk op de hoogte van het verzoek.

Artikel 17. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's

Op grond van artikel 2.3.9 van de wet moet het college periodiek onderzoeken of er aanleiding is om een besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening of toekenning van een pgb te heroverwegen. Soms bestaat er echter twijfel over de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning, het onderzoek in het kader van artikel 2.3.9 biedt dan onvoldoende houvast om hier goed naar te kijken. Daarom is dit artikel toegevoegd. Op grond van deze bepaling moet het college in aanvulling op het onderzoek overeenkomstig artikel 2.3.9 ook periodiek, al dan niet steekproefsgewijs onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van een cliënt of pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door een aanbieder.

In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college een toezichthouder aanwijst. Nijkerk heeft team toezicht Wmo van VGGM (GGD) aangewezen als degene die toezicht houdt op de kwaliteit zoals bedoeld in dit artikel. Het onderzoek kan onder meer bestaan uit: dossieronderzoek, bezoek aan de cliënt, bezoek aan de locatie waar de cliënt ondersteuning krijgt en gesprekken met de aanbieder.

Artikel 18. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de Memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning. In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet. In het derde lid is opgenomen welke aanbieders als rechtspersoon in ieder geval aan de in dit lid genoemde eisen met betrekking tot de bestuursstructuur en de bedrijfsvoering voldoen.

Artikel 19. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Algemeen

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door derden (aanbieders) laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op situaties waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden en de op grond van artikel 2.6.6, tweede lid, gestelde nadere regels in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Met artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is die nadere invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet om bij verordening regels te stellen ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan. Het artikel bepaalt aan welke eisen ten minste moet worden voldaan om een goede prijs-kwaliteitverhouding te borgen. Gemeenten kunnen meer zaken hieromtrent regelen; een uitputtende regeling is in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 niet bedoeld.

De regels hebben tot doel dat een vaste prijs of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur (artikel 2.1.1 van de wet) en de gecontracteerde aanbieders (artikel 3.1 van de wet).

Er wordt gerefereerd aan het begrip voorziening dat op grond van artikel 1.1.1 van de wet zowel een algemene voorziening als maatwerkvoorziening kan betekenen. Daarnaast ziet dit artikel enkel toe op diensten als onderdeel van een voorziening. Dat betekent een beperking van de reikwijdte.

De eis voor de continuïteit, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 ziet enkel op diensten die in het kader van een maatwerkvoorziening wordt geleverd. Dit volgt uit artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet.

Voor de volledigheid wordt vermeld dat het artikel alleen toeziet op overeenkomsten die het college sluit met derden over opdrachten in het kader van de uitvoering van deze wet. Het toekennen van een subsidiebeschikking is niet het sluiten van een overeenkomst voor een opdracht voor een dienst. Artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en artikel 18 zien dan ook niet toe op subsidies. Denk hierbij aan veelal kleine welzijnssubsidies die een gemeente verstrekt aan bewoners of vrijwilligersorganisaties. Vanzelfsprekend kan het college bij de bepaling van het toe te kennen subsidiebedrag wel gebruik maken van de genoemde kostprijsselementen.

Op grond van artikel 5.4, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dient het college voor het vaststellen van de vaste prijs of reële prijs rekening te houden met de vastgestelde kwaliteit van de dienst en de continuïteit in de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Met het derde lid van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt een vaste prijs of reële prijs nader gedefinieerd en geconcretiseerd, zodat kan worden beoordeeld of in redelijkheid de kostprijsselementen zijn verdisconteerd in een reële prijs. De kostprijsselementen waar het college ten minste een vaste prijs of reële prijs op moet baseren staan hierin vermeld en zijn opgenomen in het tweede en derde lid van artikel 19. Het betreft de kosten van de beroepskracht, redelijke overheadkosten en overige kostprijsselementen.

Een vaste prijs of reële prijs wordt onder andere gebaseerd op de kosten van de beroepskracht (artikel 3, derde lid, onderdeel a, - een beroepskracht is een natuurlijk persoon die de ondersteuning uitvoert; dit kan zowel een zelfstandige zonder personeel zijn als een werknemer), waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst. Het gaat hierbij onder meer om wettelijke verplichtingen als werkgeverspremies, wettelijke sociale verzekeringen en pensioenpremies, wettelijk verlof, wettelijke verplichtingen op het gebied van arbeidsomstandigheden en overige wettelijke verplichtingen die het leveren van de dienst met zich mee brengt. Als uitgangspunt geldt dat een aanbieder beroepskrachten inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden (de eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, zie artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet). Het college zal zich dus een beeld moeten vormen van de vereiste activiteiten en de daaraan verbonden reële kosten. Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd. In Nederland zijn immers bij veel aanbestedingen de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing en daarmee gelden de bepalingen voor alle werknemers in de betreffende sector. Als op een beroepskracht geen collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is, omdat het bijvoorbeeld gaat om een zelfstandige zonder personeel of een buitenlandse aanbieder (Europese aanbesteding), wordt van colleges evengoed verwacht een reële kostprijs te hanteren die qua arbeidsvoorwaarden gelijk is aan de positie van een werknemer (immers de gemeente is al gebonden aan één kwaliteitsniveau) en de wijze van kostprijsopbouw te motiveren. Bij een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst kan bij een Europese aanbesteding hetzelfde niveau aan arbeidsvoorwaarden worden geëist. Immers via de Wet arbeidsvoorwaarden grensoverschrijdende arbeid (Waga) waarmee de Europese Detacheringsrichtlijn is omgezet in Nederlandse wetgeving, zijn de kernbepalingen van deze algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten ook van toepassing op gedetacheerde werknemers van dienstverleners uit andere EU-lidstaten die hier (tijdelijk) werken. Indien er geen sprake is van een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst en de werkgever geen partij is bij een afgesloten bedrijfstak-cao gelden de wettelijke minimumnormen zoals opgenomen in de Wet minimumloon en vakantiebijslag.

Naast de kosten van de beroepskracht is een reële prijs gebaseerd op directe en indirecte kostprijsselementen als een redelijke mate van overheadkosten (derde lid, onderdeel b), een voor de sector reële mate van niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg (derde lid, onderdeel c), reis- en opleidingskosten (derde lid, onderdeel d), indexatie van loon en prijs binnen een overeenkomst (derde lid, onderdeel e) en kosten als gevolg van gemeentelijke eisen zoals rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen (derde lid, onderdeel f). Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing kunnen colleges en derden afspraken maken om bepaalde kostenverhogende activiteiten die niet aan de directe dienstverlening zijn gerelateerd, zoals gemeentelijke rapportageverplichtingen niet meer te doen of de administratieve lasten terug te brengen. Dergelijke afspraken tussen het college en derden kunnen een reële prijs verlagen.

Het vaststellen van een reële prijs door het college sorteert pas effect als duidelijk is voor welk proces het college die prijs dient te gebruiken. De vastgestelde reële prijs dient daartoe zijn plaats te krijgen in de aanbestedingsprocedure en in de overeenkomst met de derde. Er moet na gunning nog een overeenkomst met de betrokken ondernemer worden gesloten. De mededeling van de gunningsbeslissing betekent immers nog niet dat een overeenkomst tot stand is gekomen (zie ook artikel 2:129 van de Aanbestedingswet 2012). Het college dient op grond van artikel 2.114, eerste lid, van de Aanbestedingswet 2012 en artikel 2.6.4, tweede lid, van de wet, de overheidsopdracht te gunnen op grond van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving. Overigens kan het college in afwijking van artikel 2.114, tweede lid, van de Aanbestedingswet 2012 een overheidsopdracht niet enkel op grond van het criterium de laagste prijs gunnen (artikel 2.6.4, derde lid, van de wet). Het college moet bij het criterium “economisch meest voordelige inschrijving” in de aankondiging van de opdracht bekendmaken welke nadere criteria hij toepast met het oog op de toepassing van dat criterium (artikel 2:115 van de Aanbestedingswet 2012). Die nadere criteria kunnen onder meer prijs en kwaliteit betreffen. De toepassing van het criterium “prijs” betekent dat de inschrijving met de laagste prijs het beste scoort op dat criterium. De vastgestelde reële prijs wordt

opgenomen in de aankondiging of de aanbestedingsstukken als eis zodat een inschrijving geen prijs bevat die lager is dan de vastgestelde reële prijs.

De vaststelling van de reële prijs betreft een besluit van het college ter voorbereiding op een privaatrechtelijke rechtshandeling (gunningsbeschikking) waartegen geen beroep kan worden ingesteld (artikel 8:3 van de Awb). De reguliere rechtsbescherming bij aanbestedingsprocedures staat uiteraard gewoon open. Aan dit besluit moet een zorgvuldige afweging ten grondslag liggen (artikel 3:4 van de Awb). De inschrijvingen die niet voldoen aan de eis van de reële prijs zijn ongeldig. Het college dient ongeldige inschrijvingen ter zijde te leggen, de betrokken ondernemers komen niet meer in aanmerking voor de gunning. Het artikel vormt dus een toetsingskader voor het gunnen van de overheidsopdracht voor maatschappelijke ondersteuning en vult deze bevoegdheden op grond van de Aanbestedingswet 2012 nader in op grond van artikelen 2.6.4 en 2.6.6 van de wet. Het is dus van belang om de reële prijs goed en objectief te onderbouwen.

Deze artikelen vormen een lex specialis ten opzichte van de algemene bevoegdheden van de Aanbestedingswet 2012. Artikel 5.4 maakt geen onderscheid tussen diensten in het kader van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening.

Eerste lid

In dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4. van de wet, of een vaste prijs vaststelt, of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Tweede lid

Bij het vaststellen van de prijs dient het college rekening te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Derde lid

Het college moet de vaste prijs of de reële prijs minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijscomponenten. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Artikel 20. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In Nijkerk is het calamiteitentoezicht belegd bij VGGM-GGD. Gemeld moet dan ook worden bij VGGM.

Artikel 21. Klachtenprocedure

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

In het eerste lid een bepaling opgenomen over het gemeentelijk klachtrecht.

In het tweede lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de Memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het derde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de klachtregelingen door aanbieders goed wordt uitgevoerd

Artikel 22. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.

In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 23. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet, dat ziet op betrekken van ingezetenen bij het beleid door middel van inspraak. De inspraak geldt voor alle ingezetenen.

Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Met het derde lid wordt het aan het college opgedragen om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven. Dit gebeurt door het instellen van de Sociaal Domeinraad.

Artikel 24. Intrekken oude verordening, overgangsrecht en inwerkingtreding

In het tweede lid is overgangsrecht opgenomen voor lopende voorzieningen op basis van de oude verordening. In het derde lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening. In het vierde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de oude verordening worden afgedaan. Daarnaast bevat de wet nog overgangsrecht voor AWBZ cliënten die overgaan naar de Wmo en voor de doelgroep beschermd wonen (zie de artikelen 8.1 tot en met 8.4 van de wet).

Artikel 25. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening en legt vast hoe de verordening dient te worden aangehaald.

RAADSBESLUIT

Nummer: 2019-014 B

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 18 december 2018;

b e s l u i t :

De opbrengstderving van structureel € 300.000 door invoering van het abonnementstarief door het kabinet, vanaf 2021 te dekken door verlaging van de stelpost sociaal domein en over 2019 en 2020 te dekken door aanwending van de reserve sociaal domein

Aldus vastgesteld
in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d.31 januari 2019,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA